

Audit neziskových organizací

Ing. Pavla Kvapilová

4.12.2011

Přehled služeb v oblasti auditu

- **Audit účetní závěrky, včetně konsolidované**
  - audit řádné, mimořádné či mezeitímní účetní závěrky
  - pro povinně i nepovinně auditované subjekty
  - podle českých předpisů i v souladu s IAS/IFRS
- **Audit výroční zprávy**
- **Přezkoumání hospodaření**
zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření ÚSC a DSO

Přehled služeb v oblasti auditu

➤ Audit neziskového sektoru

- povinně auditované subjekty
- nepovinně auditované subjekty

ověření hospodaření a účetních závěrek např. subjektů:

- státní PO – např. nemocnice řízené Ministerstvem zdravotnictví
- příspěvkové organizace zřízené ÚSC – např. základní školy, mateřské školky, technické služby, kulturní zařízení, muzea apod.

těžiště auditu je soustředěno do dvou hlavních oblastí:

- kontrola a ověření čerpání prostředků poskytnutých zřizovatelem v souladu se schváleným rozpočtem
- po dohodě se zadavatelem služby rozšíření o ověření účetní závěrky

Přehled služeb v oblasti auditu

➤ Audit projektů, grantů a dotací

- audit projektů spolufinancovaných z prostředků fondů Evropské unie
- audit dotací ze státního rozpočtu, audit ostatních dotovaných projektů

➤ Ostatní audity – prověrky pro zvláštní účely

- stanovené obchodním zákoníkem (zpráva o vztazích mezi propojenými osobami, přeměny - fúze, rozdělení apod.)
- dle specifikací klienta

Přehled služeb v oblasti auditu

➤ Due diligence

- slouží investorům, kteří mají v úmyslu převzít jinou společnost
- = zhodnocení rizik
- komplexní prověření vybraného subjektu zahrnující všechny významné oblasti - oprávněnost k podnikání, řídicí a organizační normy, účetnictví a finanční situace, majetek, závazky (dluhy), vlastní kapitál, daně a poplatky, technická zařízení a technologie, personalistika, ekologie, smluvní vztahy,...

Přehled služeb v oblasti auditu

➤ Forenzní audit

- šetření zaměřené na možné případy zpronevěry a hospodářské kriminality
- provedení dle dohodnutých specifikací

➤ Procesní, funkční, organizační, personální a informační audit

- cílem je především zvýšení efektivity činností a organizace klienta

Due diligence

Forenzní audit

(může též Procesní, funkční, organizační, personální a informační audit)

Vzhledem k tomu, že auditor pouze předkládá **zprávu o věcných poznatcích z dohodnutých postupů**, není vyjadřována **žádná jistota**. Příjemci této zprávy si postupy provedené auditorem i jím předložená zjištění vyhodnotí sami a z auditorovy práce si vyvodí své vlastní závěry.

Povinnost ověření účetní závěrky auditorem - z. č. 563/91 Sb., o účetnictví

- akciové společnosti, pokud k rozvahovému dni a účetního období bezprostředně předcházejícího překročily nebo již dosáhly alespoň jedno ze tří uvedených kritérií
  - 1.) aktiva celkem více než 40 mil. Kč
  - 2.) roční úhrn čistého obratu více než 80 mil. Kč
  - 3.) průměrný přepočtený stav zaměstnanců více než 50
- ostatní obchodní společnosti a družstva, pokud k rozvahovému dni a účetního období bezprostředně předcházejícího překročily nebo již dosáhly alespoň dvou ze tří kritérií
- účetní jednotky – fyzické osoby a zahraniční osoby, které jsou podnikateli, pokud k rozvahovému dni a účetního období bezprostředně předcházejícího překročily nebo již dosáhly alespoň dvou ze tří kritérií
- účetní jednotky, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis

Výroční zpráva - z. č. 563/91 Sb., o účetnictví

- ✘ jsou povinny vyhotovit účetní jednotky, které jsou povinny mít účetní závěrku ověřenu auditorem
- ✘ účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky
- ✘ obsahuje též účetní závěrku a zprávu o auditu
- ✘ dále nejméně finanční a nefinanční informace významné o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni, o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky, o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje, v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích, organizační složku podniku v zahraničí, příp. další
- ✘ rovněž ověřování výroční zprávy auditorem

Zveřejnění účetní závěrky a výroční zprávy

- povinnost zveřejnění mají účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, nebo ty, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis
- uložením do sbírky listin obchodního rejstříku, účetní závěrka může být uložena jako součást výroční zprávy
- zveřejňuje se v rozsahu, v jakém byla sestavena, příp. po ověření auditorem a po schválení k tomu příslušným orgánem, a to ve lhůtě do 30 dnů od splnění obou podmínek, nejpozději však do konce bezprostředně následujícího účetního období

Povinnost ověření účetní závěrky auditorem – zvláštní právní předpisy

- nadace
- nadační fondy (za zákonných podmínek)
- politické strany a politické hnutí
- obecně prospěšné společnosti (za zákonných podmínek)
- všeobecná zdravotní pojišťovna
- zaměstnanecké pojišťovny
- emitent kótovaného CP, obchodník s CP
- banky
- investiční společnosti, podílové fondy, investiční fondy
- spořitelní a úvěrová družstva
- pojišťovny
- a další

Požadavky na účetní závěrku nevýdělečných organizací

- zákon č. 563/91 Sb., o účetnictví
- vyhláška č. 504/2002 Sb., pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání
- České účetní standardy č. 401 až 414
- zvláštní právní předpisy

Vyhláška č. 504/2002 Sb.

Vztahuje se zejména na tyto účetní jednotky:

- ✘ politické strany a politická hnutí
- ✘ občanská sdružení
- ✘ církve a náboženské společnosti
- ✘ obecně prospěšné společnosti
- ✘ zájmová sdružení právnických osob
- ✘ nadace a nadační fondy
- ✘ společenství vlastníků jednotek
- ✘ veřejné vysoké školy
- ✘ jiné účetní jednotky, které nebyly založeny a zřízeny za účelem podnikání např. Česká televize, Český rozhlas, Komora daňových poradců ČR, Komora auditorů ČR, Česká advokátní komora, Komora veterinárních lékařů ČR, Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora, Česká lékárnická komora

Vyhláška č. 504/2002 Sb.

- ✘ rozsah a způsob sestavování účetní závěrky
- ✘ uspořádání, označování a obsahové vymezení položek účetní závěrky
- ✘ uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky
- ✘ směrná účtová osnova
- ✘ účetní metody

Účetní závěrka zahrnuje rozvahu (bilanci), výkaz zisku a ztráty a přílohu.

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – výkaz zisků a ztráty

- ✘ uvádějí se k rozvahovému dni konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a výsledek hospodaření rozdělené na hlavní činnost a hospodářskou činnost
- ✘ hlavní činnost – veškeré činnosti, pro které byla účetní jednotka zřízena zvláštním právním předpisem, zřizovací listinou nebo jiným dokumentem
- ✘ hospodářská činnost – činnosti stanovené zvláštním právním předpisem, ve zřizovací, zakládací listině či statutu, např. činnost doplňková, vedlejší, podnikatelská nebo jiná činnost
- ✘ za účetní jednotku jako celek se dílčí výsledky hospodaření sumarizují
- ✘ informace za minulé účetní období se neuvádějí
- ✘ nerozlišují se náklady a výnosy z provozní, finanční a mimořádné činnosti

ČÚS 401 Účty a zásady účtování na účtech

Hlediska při vytváření analytických účtů mj.:

- členění podle položek účetní závěrky
- členění nákladů a výnosů na činnosti, z nichž příjmy (výnosy) jsou předmětem daně z příjmů a v rámci tohoto členění na činnosti, z nichž příjmy jsou od daně osvobozeny
- členění pro daňové účely tzn. pro transformaci účetního výsledku hospodaření ze zdaňované činnosti před zdaněním na daňový základ vymezený zákonem o daních z příjmů, zejména pokud jde o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů a zdaňované příjmy, pro potřeby daně z přidané hodnoty atd. členění z hlediska potřeb finančního řízení účetní jednotky
- členění podle druhu činnosti účetní jednotky

Další specifika

Opravné položky a rezervy

- ✘ vytvářejí se pouze podle z.č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů a pouze v případech, pokud jsou tvořeny v souvislosti s činností podléhající dani z příjmů

Kursově rozdíly

- ✘ účty pohledávek a závazků k rozvahovému dni rozvahově sk. 38

Vlastní zdroje

- ✘ zvláštní právní předpisy

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

Obsahuje mj. údaje o:

- účetní jednotce, jejím sídle, názvu, právní formě, jejím poslání, tj. činnosti hlavní, hospodářské, a dalších činnostech, statutárních orgánech a organizačních složkách s vlastní právní subjektivitou
- zakladatelích, zřizovatelích, vkladech do vlastního jmění, povaze a výši těchto vkladů a zápisu vkladů do příslušného rejstříku
- každé významné události, která se stala mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ✘ účetním období, použitých účetních metodách, způsobu zpracování účetních záznamů, způsobech a místech jejich úschovy, aplikaci obecných účetních zásad, způsobech oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, ..., způsobu stanovení oprávek k majetku a způsobu stanovení reálné hodnoty příslušného majetku a závazků, způsobu tvorby a výši vytvořených opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období
- ✘ názvu jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby jednající jejím jménem a na její účet drží podíl s uvedením výše tohoto podílu, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé účetní období

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ❌ přehled splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, přehled splatných závazků veřejného zdravotního pojištění a evidované daňové nedoplatky u místně příslušných finančních a celních orgánů s uvedením částek, datem vzniku a splatnosti
- ❌ částkách dlužených, které vznikly v daném účetním období a u kterých zbytková doba splatnosti k rozvahovému dni přesahuje pět let, jakož i o výši všech dluhů účetních jednotek, krytých plnohodnotnou zárukou, danou touto účetní jednotkou, s uvedením povahy a formy záruky; tyto informace se uvádějí odděleně pro položku každého věřitele podle struktury rozvahy
- ❌ celkové výši finančních nebo jiných závazků, které nejsou obsaženy v rozvaze (bilanci)

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ✘ výsledku hospodaření v členění podle hlavní a hospodářské činnosti a pro účely daně z příjmů
- ✘ průměrném evidenčním přepočteném počtu zaměstnanců v členění podle kategorií, jakož i o osobních nákladech za účetní období
- ✘ výši stanovených odměn a funkčních požitků za účetní období členům statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou, z titulu jejich funkce, jakož i o výši vzniklých nebo smluvně sjednaných závazků ohledně požitků bývalých členů těchto orgánů, s uvedením celkové výše pro každou kategorii členů

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ✘ účasti členů statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy
- ✘ způsobu zjištění základu daně z příjmů, použitých daňových úlevách a způsobech užití prostředků v běžném účetním období, získaných z daňových úlev v předcházejících zdaňovacích obdobích, v členění za jednotlivá zdaňovací období podle požadavku zvláštních právních předpisů

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ✘ každé významné položce, zejména skupině položek z rozvahy (balance) nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky a pro analýzu výkazů, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy (balance) a výkazu zisku a ztráty; u významných položek aktiv se uvedou též jejich přírůstky a úbytky a zvláště o významných položkách, které jsou ve výkazech zahrnuty nebo kompenzovány s jinými položkami a ve výkazech nejsou samostatně vykázány, například rozpis dlouhodobých bankovních úvěrů včetně úrokových sazeb a popis zajištění úvěrů, poskytnuté dotace na provozní účely nebo na pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, s uvedením výše dotací a jejich zdrojů

Vyhláška č. 504/2002 Sb. – příloha

- ✘ přehled o přijatých a poskytnutých darech, dárcích a příjemcích těchto darů, jedná-li se o významné položky nebo pokud to vyžaduje zvláštní právní předpis
- ✘ přehled o veřejných sbírkách s uvedením účelu a výši vybraných částek
- ✘ způsobu vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období, zejména rozdělení zisku
- ✘ informace podle zvláštních právních předpisů a podle rozhodnutí účetní jednotky

Výroční zpráva neziskových organizací

(Auditovaná) výroční zpráva jako zprostředkovatel informací mezi neziskovou organizací a zainteresovanou veřejností.

Zainteresovaná veřejnost - dárci, členové, statutární orgány, vrcholový management, zaměstnanci, dobrovolníci, klienti, veřejná správa, veřejnost obecně

činnost organizace => výroční zpráva => ocenění výkonu veřejností => rozhodnutí o podpoře a participaci

Výroční zpráva neziskových organizací

- nástroj prezentace a komunikace

- nástroj veřejné kontroly

např. subjekty získávající přímou (ve formě dotací) nebo nepřímou (prostřednictvím daňových úlev) podporu z veřejných rozpočtů

Zveřejnění a povinnost uložení údajů z účetních závěrek

- ❌ sbírka listin u subjektů zapisovaných do obchodního rejstříku (nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti)
- ❌ u ostatních subjektů není tato skutečnost jednotně upravena, stejně jako požadavek na zákonný audit

Požadavky na výroční zprávu

- ✘ Pravidelnost – opakovaně za účetní období
- ✘ Včasnost – prodleva max půl roku
- ✘ Spolehlivost – nezávislá kontrola
- ✘ Úplnost – podstatné informace, omezení:
obchodní tajemství, ochrana osobních údajů
- ✘ Přehlednost a srozumitelnost – určena široké veřejnosti
- ✘ (Mezinárodní) srovnatelnost – existující standardy

Problémová místa a otázky k diskusi

- neexistující jednotná koncepce zveřejňování výročních zpráv
- právní normy – povinné obsahové náležitosti výročních zpráv
- vymahatelné sankce za nesplnění zákonných povinností
- veřejně přístupný rejstřík neziskových organizací (obdobu obchodního rejstříku)
- sjednocení požadavků na zákonný audit
- audit dalších neziskových organizací např. občanských sdružení, pokud jsou příjemcem dotací nad určitou částku či při překročení určitého obrátu

Zákon č. 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

Požadavky na hospodaření:

- strana a hnutí odpovídají za své závazky celým svým majetkem, členové za závazky ani neodpovídají ani neručí
- strana a hnutí nesmějí vlastním jménem podnikat
- strana a hnutí mohou založit obchodní společnost nebo družstvo nebo se účastnit jako společník nebo člen na již založené obchodní společnosti nebo družstvu jen tehdy, je-li výlučným předmětem jejich činnosti:
  - provozování vydavatelství, nakladatelství, tiskáren, rozhlasového nebo televizního vysílání
  - publikační a propagační činnost
  - pořádání kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí
  - výroba a prodej předmětů propagujících program a činnost příslušné strany a hnutí

Zákon č. 424/1991 Sb. o sdružování v politických stranách a v politických hnutích

Příjmem strany a hnutí mohou být:

- příspěvek ze státního rozpočtu ČR na úhradu volebních nákladů
- příspěvek ze státního rozpočtu ČR na činnost strany a hnutí
- členské příspěvky
- dary a dědictví
- příjmy z pronájmu a prodeje movitého a nemovitého majetku
- úroky z vkladů
- příjmy vznikající z účasti na podnikání jiných právnických osob
- příjmy z pořádání tombol, kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí
- půjčky a úvěry

- strana a hnutí nesmějí vlastnit majetek mimo území ČR

Politické strany a hnutí – výroční finanční zpráva

Strana a hnutí jsou povinny předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu, která zahrnuje:

- roční účetní výkazy
- zprávu auditora o ověření roční účetní závěrky s výrokem bez výhrad
- přehled o celkových příjmech v členění viz výše a o výdajích v členění na provozní a mzdové výdaje, výdaje na daně a poplatky a výdaje na volby
- přehled o hodnotě majetku získaného dědictvím; pokud hodnota takto získaného majetku přesahuje 100 000 Kč, uvede se zůstavitel
- přehled o členech, jejichž celkový členský příspěvek za rok je vyšší než 50 000 Kč s uvedením výše tohoto příspěvku, jejich jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu

Politické strany a hnutí – výroční finanční zpráva

- přehled o darech a dárcích s uvedením výše peněžitého daru, jména, příjmení, data narození a adresy místa pobytu dárce; je-li dárce právnická osoba, pak její obchodní firma nebo název, sídlo a identifikační číslo; přesahuje-li dar svou celkovou hodnotou od jednoho dárce za rok 50 000 Kč, doloží se ověřenými kopiemi darovacích smluv
- ✘ předkládá se na předepsaném formuláři s přílohami – vyhláška č. 273/2005 Sb.
- ✘ výroční finanční zpráva je veřejná; lze do ní nahlédnout a pořizovat z ní výpis nebo její opis či kopii v Kanceláři Poslanecké sněmovny

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

- ✘ poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek
- ✘ její hospodářský výsledek (zisk) nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců a musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena
- ✘ hospodářský výsledek po zdanění se v celé výši převádí do rezervního fondu; ten se používá nejprve ke krytí ztráty vykázané v následujících účetních obdobích

Hospodaření o.p.s.

- ✘ kromě obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla založena, může o.p.s. vykonávat i jiné činnosti ("doplňková činnost") za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití majetku a zároveň tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb
- ✘ nesmí se účastnit na podnikání jiných osob
- ✘ může se ucházet o dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu územních samosprávných celků nebo ze státního fondu
- ✘ v účetnictví povinnost důsledně oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovými činnostmi, s obecně prospěšnými službami a náklady a výnosy spojené s se správou

Ověření účetní závěrky o.p.s.

Roční účetní závěrku musí mít ověřena o.p.s., která:

- je příjemcem dotací ze státního rozpočtu, rozpočtu obce, případně z rozpočtu jiného územního orgánu nebo od státního fondu, jejichž celkový objem v roce, za nějž je účetní závěrka sestavována, přesáhne 1 mil. Kč
- nezřídila dozorčí radu, nebo
- ve výši čistého obrátu překročila 10 mil. Kč

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření o.p.s.

- ✘ povinnost vypracovat v termínu stanoveném správní radou, nejpozději do šesti měsíců po skončení hodnoceného období
- ✘ musí být veřejně přístupná
- ✘ pokud obecně prospěšná společnost poruší ustanovení 2, 17 a 20 (hospodaření, výroční zpráva), pozbývá daňová zvýhodnění stanovená: zákonem o daních z příjmů, zákonem o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, zákonem o dani z nemovitostí

Obsah výroční zprávy

- přehled činností vykonávaných v kalendářním roce s uvedením vztahu k účelu založení obecně prospěšné společnosti
- roční účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených
- výrok auditora k roční účetní závěrce, pokud byla ověřována
- přehled o peněžních příjmech a výdajích
- přehled rozsahu příjmů (výnosů) v členění podle zdrojů
- vývoj a konečný stav fondů obecně prospěšné společnosti
- stav a pohyb majetku a závazků
- úplný objem výdajů (nákladů) v členění na výdaje (náklady) vynaložené pro plnění obecně prospěšných služeb, pro plnění činností doplňkových a na vlastní činnost (správu)
- změny zakládací listiny a složení řídicích orgánů v průběhu roku
- další údaje stanovené správní radou

Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech

- majetek nadace nebo nadačního fondu smí být použit pouze v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo ve statutu nadace nebo nadačního fondu jako nadační příspěvek a k úhradě nákladů souvisejících se správou nadace nebo nadačního fondu
- náklady související se správou musí být vedeny odděleně od nadačních příspěvků; zahrnují zejména náklady na udržení a zhodnocení majetku nadace nebo nadačního fondu, náklady na propagaci účelu nadace nebo nadačního fondu a náklady související s provozem nadace nebo nadačního fondu, včetně odměn za výkon funkce člena správní rady, dozorčí rady, popřípadě revizora
- zákaz podílení se na financování politických stran nebo politických hnutí

Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech

- zákaz podnikání vlastním jménem, s výjimkou pronájmu nemovitostí, pořádání loterií, tombol, veřejných sbírek, kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí
- peněžní prostředky, které jsou součástí nadačního jmění, je nadace povinna uložit na zvláštní účet u banky a může je použít jen dle požadavků zákona - § 23
- dojde-li v průběhu trvání nadace ke snížení hodnoty nadačního jmění pod hodnotu zapsanou nadačním rejstříkem, provede nadace doplnění nadačního jmění na zapsanou hodnotu; nedojde-li k doplnění, pak rozhodnout o snížení nadačního jmění v souladu se skutečným stavem

Zákon č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech

Stanovení pravidla pro omezení nákladů souvisejících se správou -
- celkové roční náklady nadace nebo nadačního fondu související se správou nadace nebo nadačního fondu nesmí převýšit:

- ✘ určité procento ročních celkových výnosů nadačního jmění nebo majetku nadačního fondu,
  - ✘ určité procento hodnoty ročně poskytnutých nadačních příspěvků nebo
  - ✘ určité procento nadačního jmění nebo majetku nadačního fondu podle jeho stavu k 31. prosinci téhož roku
- stanovené pravidlo nelze měnit nejméně po dobu pěti let

Povinnost ověření a zveřejnění

- ✘ roční účetní závěrka nadace musí být ověřena auditorem
- ✘ roční účetní závěrka nadačního fondu musí být ověřena auditorem za kalendářní rok, v němž úhrn vykazovaných celkových nákladů nebo výnosů převyšší 3 mil. Kč nebo pokud majetek je vyšší než 3 mil. Kč
- uložení výroční zprávy do 30 dnů po schválení správní radou u rejstříkového soudu, vypracování nejpozději do 6 měsíců po skončení hodnoceného období
- v nadační listině nebo ve statutu může být stanoven další způsob zveřejňování výroční zprávy

Obsah výroční zprávy

přehled o veškeré činnosti, a to zejména:

- přehled majetku a přehled o závazcích
- u jednotlivých nadačních darů poskytnutých nadaci nebo nadačnímu fondu v hodnotě nad 10 tis. Kč přehled o osobách, které je poskytly; pokud dárce požaduje zachování anonymity, musí být zachována
- přehled o použití majetku nadace nebo nadačního fondu
- přehled o osobách, jimž byly poskytnuty nadační příspěvky v hodnotě vyšší než 10 tis. Kč, a zhodnocení, zda a jakým způsobem byly nadační příspěvky použity; pokud byl nadační příspěvek poskytnut fyzické osobě ke zdravotním nebo jiným humanitárním účelům a tato osoba požaduje zachování anonymity, musí zachována
- zhodnocení, zda je při hospodaření dodrženo pravidlo stanovené pro omezení nákladů souvisejících se správou
- zhodnocení základních údajů obsažených v roční účetní závěrce a výrok auditora doplněný o závažnější informace ze zprávy auditora
- ☒ roční účetní závěrka je přílohou výroční zprávy

Ověřovací zakázky – typy zprávy

- ✘ ISA 700 Formulace výroku a zprávy auditora k účetní závěrce **Aplikační doložka KA ČR**
Požadavky na zprávu auditora definované zákonem o auditorech ke standardu ISA 700
- ✘ ISA 800 Zvláštní aspekty - audity účetních závěrek sestavených v souladu s rámcem pro zvláštní účely
- ✘ ISA 805 Zvláštní aspekty - audity jednotlivých účetních výkazů a specifických prvků, účtů nebo položek účetního výkazu
- ✘ ISRE 2400 Zakázky spočívající v prověření účetní závěrky

Audit projektů, grantů a dotací

- audit projektů spolufinancovaných z prostředků fondů Evropské unie
- audit dotací ze státního rozpočtu, audit ostatních dotovaných projektů

Metodický pokyn MŠMT k poskytování dotací soukromým školám

- ❖ k provedení § 6 odst. 5 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením
- ❖ doložení vynaložení zisku na výdaje na výchovu a vzdělávání, běžný provoz, popřípadě u speciálních škol a zařízení i na rehabilitaci potvrzené oprávněnou osobou – auditorem

Metodický pokyn MŠMT k poskytování dotací soukromým školám

Auditor popíše skutečnost, že :

- ❖ ověřil přiložený výkaz zisku a ztráty soukromé školy za období od 1.1. 20xx do 31.12. 20xx
- ❖ ověřil soulad rozhodnutí valné hromady právnické osoby soukromé školy o rozdělení zisku za auditované období se zaúčtováním v následujícím období
- ❖ ověřil splnění podmínek použití zisku soukromé školy za rok 20xx (příp. i zisku vytvořeného v dřívějším období)
- ❖ auditor definuje odpovědnost soukromé školy a odpovědnost auditora.

Audit projektů - Operační programy (OP)

Strukturální fondy:

- Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
- Evropský sociální fond (ESF)

Fond soudržnosti (FS)

- rozdělení finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na období 2007-2013 mezi operační programy
- v programovém období 2007—2013 má ČR z evropských fondů k dispozici 26,69 miliard eur

Audit projektů - Operační programy (OP)

- zprostředkující mezistupeň mezi třemi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF, FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech
- strategické dokumenty představující průnik priorit politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a individuálních zájmů členských států

Česko si pro nynější období vyjednalo 26 operačních programů:

- ❖ 8 zaměřeno tématicky (např. na dopravu, vědu a vzdělávání, zaměstnanost, životní prostředí)
- ❖ 7 zeměpisně (na Středočeský kraj, Střední Moravu, Moravskoslezsko atd.)
- ❖ ostatní OP umožňují přeshraniční, meziregionální a nadregionální spolupráci či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudržnosti

Zaměření auditu projektů:

Při ověřování se vychází z pravidel stanovených poskytovatelem finančních zdrojů, které jsou uvedeny v Příručce pro příjemce prostředků čerpaných z veřejných zdrojů.

- správnost a úplnost zaúčtování všech výdajů vykázaných za auditované období
- způsobilost všech vykázaných výdajů v souladu s rozhodnutím a dalšími pokyny řídicího orgánu ověření souladu výdajů s platným rozpočtem projektu
- zhodnocení postupu při zadávání veřejných zakázek
- osvědčení výdajů projektu dle struktury schváleného rozpočtu

Zaměření auditu projektů:

- ověření čerpání prostředků projektu v souladu s jeho záměrem
- posouzení efektivnosti vynaložených výdajů
- kontrolu vedení účetnictví k celému projektu
- porovnání stavu zvláštního účtu projektu s informacemi uvedenými v závěrečné zprávě k projektu
- platnost předložených účetních dokladů
- posouzení ekonomické a nákladové efektivnosti projektu
- dodržení smluvního podílu spolufinancování

Příklad požadovaných dokumentů:

- podepsaná smlouva spolu se všemi dodatky
- finanční výkazy projektu a za auditované období
- informace k účetnímu systému a účetní směrnice a metodiky – odlišení nákladů projektu od ostatních nákladů
- bankovní účet projektu
- obecné politiky společnosti (účetnictví, lidské zdroje, odměňování, benefity, nákup, cestovní náhrady, apod.)
- pracovní smlouvy, výplatní pásky, schválené timesheety a doložení produktivních hodin pro všechny osoby podílející se na projektu

Příklad požadovaných dokumentů:

- faktury a ostatní dokumenty dokládající náklady v rámci projektu (majetek, materiál, služby, cestovné)
- zařazovací protokoly majetku spolu s definovanou odpisovou sazbou
- směrnici, pravidla pro zadávání veřejných zakázek
- dokumentaci průběhu výběrových řízení

Definice způsobilých výdajů

- ❖ skutečné
- ❖ vynaložené účastníkem
- ❖ vynaložené v průběhu projektu
- ❖ stanoveny podle obvyklých účetních a manažerských zásad organizace
- ❖ použity výhradně za účelem dosažení cílů a očekávaných výsledků projektu
- ❖ v souladu se zásadami úspornosti, účinnosti a efektivity
- ❖ zaneseny v účetní evidenci účastníka
- ❖ očištěny od neuznatelných nákladů

Výkonnostní audit

- rovněž nazývaný audit hodnoty získané za vynaložené prostředky (Value-For-Money nebo VFM) má především za cíl:
  - ❖ přezkoumání výstupů organizace z hlediska zajištění hospodárnosti, efektivity a účelnosti při zabezpečování těchto výstupů
  - ❖ porovnání vybraných ukazatelů se standardy
  - ❖ zjistit, zda je účelné, hospodárné a efektivní užívání veřejných prostředků
  - ❖ napomoci zlepšení výkonnosti

Zhodnocení hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti činnosti

Definice dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě:

Hospodárnost

- ❖ se rozumí takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků a to při dodržení a odpovídající kvality plněných úkolů
- ❖ lidské a materiální zdroje v odpovídající kvalitě a množství za nejnižší cenu

Účelnost

- ❖ se rozumí takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů
- ❖ maximální výkon při jakýchkoliv vstupech nebo minimalizace vstupů

Definice dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě:

Efektivnost

- ❖ se rozumí takové použití veřejných prostředků, kterými se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění
- ❖ jak dobře bylo uskutečněnou činností dosaženo stanoveného cíle (předpoklad, že byly definovány cíle)

Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely ISA 800

Provedli jsme audit plnění podmínek plynoucích z Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce (projektu) vydaného Ministerstvem ABC dne dd.mm.200X (dále jen „Rozhodnutí“) a dále z Podmínek Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu a strukturálních fondů EU na financování akce (projektu) k projektu s registračním číslem žádosti CZ1111/1.1.11/11 vydaných dne dd.mm.200X (dále jen „Podmínky“) a audit promítnutí těchto podmínek do projektu „Stavba č. xxx – název stavby“. Rozhodnutí a Podmínky tvoří přílohu č. 2 této zprávy.

Zpráva auditora o auditu pro zvláštní účely ISA 800

Audit jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy upravujícími audit dodržování smluvních podmínek a v souladu se Zákonem o auditorech České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, zda Příjemce dotace splnil podmínky plynoucí z Rozhodnutí a z příslušných článků podmínek. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření podkladů. Jsme přesvědčeni, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

V průběhu auditu jsme zjistili, že Podmínky nebyly ve ve všech bodech zcela dodrženy. Skutečnosti, které se odchyľují od některých ustanovení, jsou shrnuty v příloze č. 1.

Podle našeho názoru, s výhradou skutečností uvedených v příloze č. 1, Příjemce dotace dodržel ve všech významných ohledech podmínky plynoucí z Podmínek Rozhodnutí.

Nejčastější zjištění - nedostatky

- absence průkazných podkladů vykazování personálních nákladů (timesheety, docházka,..)
- personální náklady jsou na projekt alokovány v rozporu s pravidly programu (např. alokace dle úvazku v pracovní smlouvě)
- 100 % majetku vykazováno jako náklad projektu (nikoli odpis)
- špatně uplatněné odpisy
- náklady uplatněny včetně DPH
- zařízení není používáno pro účely projektu
- před nákupem zařízení nebylo provedeno výběrové řízení
- nepřímé náklady (režie) vykazovány jako spotřební materiál
- služební cesty delší než program pracovních cest

Vybraná nejčastější zjištění EÚD na úrovni příjemců:

- nedostatečné zveřejnění informací – (ne)dostupnost informací - načasování VŘ
- nekvalitně připravená zadávací dokumentace (nedostatečný průzkum, chyby v projektu výměr)
- podmínky na míru vítěznému uchazeči
- nedůsledné uplatňování smluvních pokut a reklamací
- rozšíření předmětu zakázky - vícepráce nezahrnuté v původní dokumentaci
- změna použitých materiálů a technologií
- projekt neplní funkci pro kterou byl schválen

Vybraná nejčastější zjištění EÚD na úrovni příjemců:

- vícenásobné uplatnění výdajů - uplatnění stejného nákladu v rámci dvou různých projektů stejným příjemcem
- konečný příjemce není vlastníkem - prodej aktiva do 5 let od jeho nabytí - také zpětný leasing

Celkové zaměření auditu EÚD zejména na VŘ - veškerá dokumentace, procesní prověření VŘ, ekonomické vazby účastníků.

Problémová místa a otázky k diskusi

- ❖ společným jmenovatelem by měl být boj proti skutečnému zneužívání veřejných financí, nikoliv byrokratický systém kontrol a vynucování „papírově“ bezchybného průběhu
- ❖ zjednodušení systému poskytování evropských dotací
- ❖ minimalizace počtu kontrol u příjemců dotací
- ❖ zajištění stejného přístupu ke kontrole z úrovně různých subjektů
- ❖ nalezení rovnováhy mezi 100% kontrolou na jedné straně a prostým rozdělováním veřejných prostředků na straně druhé
- ❖ opravdu je špatná kontrola (audit), která nic nenalezne?